

Fyrrverandi bankamaður í samrøðu við Sosialin:

Føroyingar finnur í stórpolitiskum talvi

Vit finga Fiskavirking, tí donsku kreditorarnir skuldu fáa sum mest av peninginum aftur. Tað var ikki fyri at bjarga ella hjálpa føroyskum vinnulívi. Nú vilja danir so tvinga okkum til at góðtaka umsetiligar kvotur, sum koma at gera, at nakrir fáir persónar koma at hava einarætt til fiskirættindini undir Føroyum. Vit fáa eitt nýtt Fiskavirking, hesaferð á sjónum sigur fyrrverandi bankamaður, sum av persónligum orsökum vil vera ónevndur.

Hann vísir á, at føroyingar bert eru finnur í stórpolitiska talvinum hjá nøkrum donskum politikarum, Den Danske Bank og ávísari danskari vinnufyrirøku.

Í samrøðu við bankamannin tosa við um sethúsaskuld, Framtaksgrunnin og so um Fiskavirking.

Í seinastu samrøðu róstu tú føroysku politikarunum fyri, at teir bjargaðu Elektron við lógini, sum ger, at Føroya Banki nýðist at nýta Elektron og ikki danska BEC. Er framtíðin hjá Elektron nú tryggjað?

– Eg eri tíværr ikki vísir í tí. Tað er fyri mær eingin ivi um, at framtíðin hjá Elektron verður nær tengd at hvør og hvussu nýggi stjórin verður. Tað er ógvuliga umráðandi, at nýggi stjórin verður føroyingur, sum vil verða í Føroyum, tí tað er heimland hansara og ikki bert ein stjórn, sum tekur starvið fyri lønina skuld og ellasmu ávegis starv í einari ella aðrari persónligari karrieru. Tað almenna eigur ein nevndarlim í P/F Elektron, sum eigur at fáa hesi greiðu boð frá landsstýrinum og so er at vóna, at Eyðun á Rógvu, sparikassastjórn, sum er annar nevndarlimur, framvegis vil velja «ta føroysku loysnina» og krevja føroyskan stjórn.

Er nakað nýtt í sethúsamálum og Fossbankanum?

– Føroya Banki hevur tikið ta avgjördu støðu, at eingin privat skuld skal strikast, men bankin ger lagaligar avtalur um afturgjalding og eisini niðurfyrsting av lánunum. Tað tykir, sum nógvi fólk hava fingið eina ella aðra skipan, sum tey í hvussu so er fyrbils vilja liva við, hóast tey ikki verða skuldarfrí fyrr enn tey verða 70–80 ár. Tað hoyrist tó sum leysatíðindi, at politikararnir framvegis arbeida

við einari loysn, sum skal lætta um hjá sethúsaeigarunum. Míni ráð til eina lætta og skjóta loysn er, at oljugjaldið umframt mvg á olju, streymi og telefon verður avtikið, tí hesar byrðar hvíla nógvi tyngst á sethúsaeigarunum.

Frá lántakarunum í Fossbankanum frættist, at tað eru nøkur, sum hava fingið eitt tilboð um at gjalda eina ávísa upphædd til endaliga avgreiðslu av skuldini, so tað tykist sum at konkursbúgvindur er sinnað at gera avtalur fyri at fáa eina skjóta og endaliga avgreiðslu av skuldini, so skuldararnir í Fossbankanum skulu bara halda á at vera treiskir.

– *Ágangurin á Fiskavirking er í løtuni ógvuliga hardur og kravt verður m.a., at flakavirkini bæði í Vági og í Skopun skulu latast upp aftur. Er hesin ágangur rættvisur og kann slíkt áleggjast Føroya Fiskavirking?*

– Hesin spurningur eigur at svarast út frá ætlanini við stovnanini av Fiskavirking. Lat okkum hyggja aftur til apríl 1993 fyri at fáa at vita, hvat ætlanin hjá stigtakarunum til Fiskavirking var. Tað var at Fíggjargrunnurin frá 1992 við Richard Mikkelsen sum formanni og føroysku nevndarlimunum Johan K. Joensen og Hjalgrím Hilduberg, umframt Sjóvinnubankin og Føroya Banki, sum tryggjaðu, at Fiskavirking gjørdist veruleiki.

Tað framgongur m.a. av einari fundarfrásøgn í Føroya Banka 3/4-1993, har

hesir vóru til staðar: Klæmint Weihe, form., Flemming Duus, næstform., Svend Krossstein, Peter Fløe, Vilhelm Johannesen, umframt stjórnarnar H. J. Laursen, Niels Juul Nattestad og Tage Benjaminsen. Í frásøgnini stendur um Fiskavirkisætlanina «som bekendt har der været nogen politisk røre om og modstand mod planen, og direktionen orienterede om et møde 2. april 1993 mellem de færøske banker og landstytret. Det var indtrykket fra dette møde, at nogen modstand var blevet nedbrudt, men lobbyismen om planen måtte fortsættes, hvis dens gennemførelse ikke skulle mødes af politisk modstand. Bestyrelsen genbekræftede sin accept af planen og direktionen stillede i udsigt, at der kunne forelægges en mere endelig indstilling om sagen efter mødet den 13. april 1993».

Fyrstu mánaðarnar í 1993 var ætlanin um Fiskavirking mest at frætta sum leysatíðindi, men í skrivi dagf. 14/4-1993 sendir Fíggjargrunnurin út skriv, har høvuðslinjurarnar fyri Fiskavirking verða upptrekar. Í pkt. 3 stendur: «Af de fabrikker, der gælder, vil de bedste og mest rationelle blive videreført, alt under hensyntagen til geografisk placering. De resterende vil indtil videre blive lagt stille og vedligeholdt af selskabet».

2 dagar aftaná, tann 16/4-1993, var fundur millum

»Um Framtaksgrunnurin letur so mikið sum eina krónu til Fiskavirking ella Fiskasøluna, eigur øll nevndin at verða sett frá. Fiskasølan er eins og Fiskavirking ein trupulleiki hjá kreditorunum, og tað almenna skal halda seg langt frá beinleiðis at leggja upptá«

Fíggjargrunnurin og bygnaðarnevndina.

Í pkt. 2 í fundarfrásøgnini framgongur, at tað eru kreditorarnir hjá flakavirkunum, sum hava iniciativ. Har framgongur eisini týðuliga, at nøkur flakavirki skulu í «mølposu». Hetta merkir, at tey í óásetta tíð skulu leggja still.

Í spurninginum um at «sanera einkultvis» sigur Fíggjargrunnurin, at tá

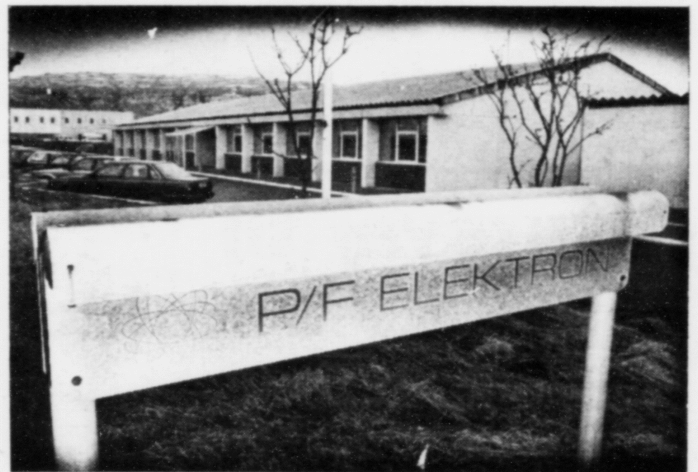
fær «man ikke styr på overkapaciteten»!!!

Hesin setningur avdúkar, hóast krógvaður millum nógvi onnur pkt. og sjónarmið, veruliga meiningina við Fiskavirking, nevniliga at fáa «styr på overkapaciteten». Hetta ljóðar kanska meinaleyst, men fyri ein og hvønn, ið hugsar um tað og hevur bert minsta innlit í flakavirkisvinnuna, avdúkar hetta, at ætlanin var at

skerja tann sokallaða yvirkapasitetin á virkjunum við at stingja fleiri virkir.

Fiskivinnan á landi kann býstast upp í 3 lið:

- 1) Rávøran
 - 2) Framleiðsluorkan
 - 3) Sölan av framleiðsluni
- Støðan var soleiðis, at tað var pkt. 2: framleiðsluorkan sum var best útbýgd. Framleiðsluorkan var so stór, at um hon varð nýtt fult út, vildi stórt sæð einki arbeiðs-

»Fiskavirking er ein kreditorloysn, sum skuldi tryggja teimum mest møgulegt av skuldini og tey fólk, sum tá trúðu, at ein kreditorloysn eisini var tað frægasta fyri debitorin – vinnulívið – mugu nú hava skilt, at hetta var tvælt«

»Fyri mær er tað eingin ivi um, at framtíðin hjá Elektron er nær tengd at, hvør verður nýggjur stjórnari har. Tað er ógvuliga umráðandi, at hann verður føroyingur, heldur fyrrverandi bankamaðurin